

Makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību interešu grupas sēdes PROTOKOLS Nr. 1

”Bukdangas”, Ģibuļu pagasts,
Talsu novads,

2021.gada 3.septembrī
no plkst.12:00 līdz plkst.17:35.

Darba kārtība:

1. Iepazīšanās ar Makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību interešu grupas (turpmāk – MVZMIG) dalībniekiem.
2. Māriņa Baloža organizētā Usmas seminārā (28.05.2021.) apspriestās tēmas par aktuālām problēmām, kas tieši vai netieši skar un ietekmē makšķerēšanu, zivju resursus un to risinājumu iespējām.
3. MVZMIG dalībnieku savstarpējās informācijas aprites un sanāksmju organizēšana nākotnē.
4. Dažādi.

Sēdē piedalās:

1. Saldus makšķernieku klubs – Jānis Blūms
2. Latvijas makšķerēšanas sporta federācija – Kristaps Kotāns, Kaspars Zvaigzne
3. Biedrība “Vides Aizsardzības Asociācija” – Aivars Ruņģis
4. Biedrība “Zivju Gani”, Makšķernieku organizāciju sadarbības padome – Māris Olte
5. Biedrība “Usmas krasts” – Atis Maldonis, Arvis Arums, Uldis Attiķis, Iveta Maldone
6. Latvijas Zemūdens sporta federācija – Edmunds Zemītis
7. Ventpils zemūdens medību klubs SPEAR LAT – Juris Beikmanis
8. Biedrība “MPMB” – Juris Beikmanis
9. Zemūdens tūrisma klubs POSEIDON Krāslava – Juris Beikmanis
10. Latvijas Zemūdens medību klubs – Juris Beikmanis
11. "Latvian underwater sport federation" – Oleksandrs Semenovs
12. Biedrība "Makšķernieku klubs "SALACKRASTI"" – Atis Apelis
13. SIA “Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” – Agnese Neimane –Jordane, Rolands Šakals
14. Biedrība “Sporta makšķerēšanai” - Evita Zeiļa
15. Biedrība "Copes lietas" – Aivars Rudzinskis
16. Biedrība “Dabas resursu aizsardzības biedrība” – Ilmārs Luksts
17. Biedrība “Ar Makšķeri” – Jānis Zariņš
18. Biedrība "Parcopi.lv" – Juris Bārtulis
19. Biedrība "Caiman ZMK" – Aleksandrs Metelkovs
20. SIA “GNG Brothers” – Gints Klēģers, Gunārs Klēģers
21. Biedrība „C.ALBULA” – Jānis Skulte

Sēdē nepiedalās:

1. Ventpils Makšķernieku klubs
2. Makšķernieku klubs “Savieši”
3. Biedrība “Līgatnes krasti”
4. Vidzemes Mušīņmakšķerēšanas klubs – GAUJA
5. Valmieras mednieku un makšķernieku biedrība
6. Makšķernieku klubs OSPRAY
7. Burtnieku makšķerēšanas un tūrisma skola
8. Biedrība “OK COPE SPORT”
9. Sporta klubs SPEARFISHING.LV

Sēdes gaita:

Agnese Neimane – Jordane skaidro Makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību interešu grupas sēdes sasaukšanas iemeslus, proti Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs (turpmāk - LLKC) jūlijā tika uzņemts šai interešu grupā un vēlējās iepazīt tās dalībniekus, lai saprastu sadarbības iespējas ar interešu grupas pārstāvjiem nākotnē. Turklāt Zemkopības ministrija (turpmāk - ZM) 18.06.2021. Latvijas iekšējo un jūras piekrastes ūdeņu resursu ilgtspējīgas izmantošanas un pārvaldības konsultatīvā padomes (turpmāk – Padome) locekļiem elektroniski izsūtīja ZM iesniegto Mārtiņa Baloža dokumentu no Usmas semināra ar lūgumu interešu grupas līdz š.g. 31.augustam (ņemot vērā to, ka vasarā daudziem ir atvaļinājumu laiks) izvērtēt dokumentā uzskaitītos risināmos jautājumus, sagatavot viedokli par konkrētā jautājuma iespējamo risinājumu un iesūtīt to Zivsaimniecības departamentam apkopošanai. Pēc tam šos viedokļus varētu kopīgi izdiskutēt padomes sēdē š.g. septembra sākumā, un lemt par tālāko iespējamo rīcību. Tā kā MIG vadītājs nesasauca interešu grupas sēdi viedokļu apkopošanai, pamatojoties uz MK 2014.gada 30.septembra noteikumu Nr.592 “Latvijas iekšējo un jūras piekrastes ūdeņu resursu ilgtspējīgas izmantošanas un pārvaldības konsultatīvās padomes nolikums” (turpmāk - MK 592) 21.punktu (Padomes uzdevuma saņemšana), LLKC rīko šo MVZMIG sēdi un informē tās dalībniekus, ka sēde tiks protokolēta un ierakstīta Zoom tiešsaistes platformā.

Darba kārtības 1.punkts

MVZMIG sēdes dalībnieki iepazīstas viens ar otru un īsi raksturo pārstāvētās nevalstiskās organizācijas darbību.

Agnese Neimane – Jordane stāsta par Padomes un interešu grupu darbības principiem, MK 592 noteiktām prasībām, kas jāievēro interešu grupu darbībā, lai tās būtu likumīgas un atbilstošas, kā arī skaidro, ka informācija par Padomes un interešu grupām un to darbību atrodama ZM mājas lapā tiešsaistē: <https://www.zm.gov.lv/zivsaimnieciba/statiskas-lapas/nozares-darba-grupas-padomes/latvijas-ieksejo-un-juras-piekrastes-udenu-resursu-ilgtspējigas-izmant?nid=1127#jump>

Agnese Neimane – Jordane informē, ka LLKC izveidojis MK 592 prasību apkopojumu, lai jaunajiem interešu grupas dalībniekiem būtu vieglāk izprast interešu grupas darbības principus, informatīvais materiāls izdalīts sēdes dalībniekiem un pievienots šīs sēdes protokolam kā 1.pielikums.

Darba kārtības 2.punkts

Agnese Neimane – Jordane nolasa Mārtiņa Baloža Usmas seminārā skatāmo jautājumu sarakstu, kā arī vairāki no šīs sēdes MIG dalībniekiem, kuri ir piedalījās Usmas seminārā paskaidro, kas zem kādas tēmas toreiz ir izrunāts un domāts.

Jautājumi par mazajām upēm.

Saldus makšķerēšanu kluba pārstāvis Jānis Blūms skaidro, ka šo problēma risināmo jautājumu sarakstā nonākusi, jo uz Cieceres upes izbūvētais Pakuļu HES diezgan izteikti brīžiem maina ūdens līmeni, kā rezultātā ir bijušas situācijas, kad zivju nārsta vietas ir sausas.

Tai pat laikā netālu no HES darbojas ūdeņu novērojumu stacija, tādējādi ir pieejama informācija par ūdens līmeņa svārstībām. Saldus makšķerēšanu klubs pat savulaik vērsies Valsts vides dienestā (turpmāk – VVD), lai meklētu risinājumu šai problēmai, bet diemžēl VVD nespēj kontrolēt caurplūdi leņķus HES, un nav metodes, lai noteiktu, kāds ir minimālais atļautais ūdenslīmenis upē, kas jāuztur. Lielākā daļa HES ir ar uzstādīto jaudu mazāku par diviem megavatiem, attiecīgi uz tiem piemēro savā ziņā atvieglinātas prasības, piemēram, ūdens līmeņa manuālos nolasījumus veic reizi dienā (plūdu, ilgstoša lietus un citos ārkārtējos gadījumos – arī biežāk). Tāpēc ir grūtāk kontrolēt HES darbības atbilstību prasībām.

Māris Olte skaidro mazo HES darbības principus. Un stāsta par Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra īstenoto projektu ECOFLOW, kā mērķis bija sniegt zinātnisku novērtējumu mazo HES darbības ietekmei uz ūdens ekosistēmām. Tāpat informē, ka šobrīd BIOR veic upju monitoringu, lai identificētu šķēršļus upēs. Saistībā ar mazajiem HES, šobrīd

tie savā darbībā izmanto mobilo lietotni, kur redzama HES darbība, taču, ne valsts iestādes ne sabiedrībai šai informācijai nepieklūst. Ja šie dati būtu publiski pieejami, tas motivēt HES ievērot likumdošanas prasības un palīdzētu VVD kontrolēt šo mazo HES darbību.

Aivars Ruņģis norāda, ka šo jautājumu būtu vērts skatīt kopā ar Ūdeņu resursu apsaimniekošanas un aizsardzības interešu grupu (turpmāk – ŪRIG), un rosina, ka kopīgi varētu iesaistīties šīs problēmas risināšanai.

Jānis Blūms norada, ka savukārt saistībā ar bebru skaita ierobežošanu Saldus makšķernieku klubs sadarbībā ar pašvaldību un Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts “BIOR” (turpmāk – Institūts BIOR) Cieceres pietekā veica pētījumu par upes stāvokli 10km garā upes posmā no ietekas. Vēlāk sadarbībā ar mednieku klubiem centās regulēt bebru skaitu, veicot atkārtotu pētījumu pēc 2 gadiem, secināts, ka 3 parauglaukumos no 6 konstatētas strauta foreles, kas sākotnējā pētījumā šajā vietā nebija fiksētas. Tāpat secināms, ka pēc bebru skaita ierobežošanas pamazām atjaunojas upes plūdums un upe attīrās, rodas atkal oļainas vietas, kas ir labas nārsta vietas zivīm.

MVZMIG nolēma:

- 1. aicināt ZM uzsākt darbu pie HES darbības ietekmes uz mazajām upēm izvērtēšanas, identificēt mazo upju negatīvi ietekmējošos faktoros (piemēram, tādiem kā ūdens līmeņa regulējums zem HES, bebru aizsprosti, meliorācijas sistēmas sakārtošana), atrast risinājumus negatīvo faktoru mazināšanai un ieviešanu, nepieciešamības gadījumā veicot atbilstošus grozījumus normatīvajos aktos. Jautājums ir jāpēta ne tikai no zivju resursu izmantotāju aspekta, bet arī iekšējo ūdeņu resursu apsaimniekotāju puses, jo tas ir būtisks gan makšķerniekiem, gan vēžotājiem, gan zemūdens medniekiem. Interese grupu ir gatava iesaistīties šīs problēmas risināšanā;**
- 2. rosināt ZM injicēt izmaiņas normatīvajos aktos (Ministru kabineta 2003. gada 23.decembra noteikumi Nr. 736 “Noteikumi par ūdens resursu lietošanas atļauju”), nosakot HES pienākumu pamatojoties uz attiecīgās upes caurplūdes monitoringa datiem nodrošināt ekoloģisko caurplūdumu attiecīgā ūdenstecē, kas pasargātu pret noteces svārstībām jūtīgo zivju sugas, kā arī pārskatīt ūdenskrātuves augšbjefā pieļaujamās ūdens līmeņu svārstības (šī brīža regulējums - 0,2m diennaktī);**
- 3. rosināt, lai Valsts vides dienests, izsniedzot HESiem ūdens resursu lietošanas atļaujas, pieprasa HES nodrošināt noteiktu minimālo ūdens līmeni lejpus HES.**

Globālās lauksaimniecības lietas

Interese grupas pārstāvji Juris Beikmanis, Aivars Ruņģis un Edmunds Zemītis diskutē par šī jautājuma aktualitāti un to, ka šis jautājums noteikti pārsniedz ZM Zivsaimniecības departamenta darbības un atbildības jomu. Juris Bārtulis norāda, ka būtu svarīgi saprast, kādos ūdeņos – ezeros un upēs šī problēma ir aktuāla.

MVZMIG atzīst, ka šis ir makšķerēšanai un ūdens resursiem svarīgs jautājums, tāpēc tam būtu jāpievērš pastiprināta uzmanība, piesaistot ZM, VARAM, u.c. iestāžu par attiecīgo jomu atbildīgos speciālistus.

Elektroniskā reģistrācija ietekmīgajiem patērētājiem:

Agnese Neimane – Jordane skaidro interese grupas dalībniekiem, ka šai jautājuma sadaļā ir domāts par sistēmas ieviešanu, kur nākotnē zvejnieki, zemūdens mednieki vai makšķernieki varētu atzīmēties, kad dodas ūdeņos. Tāpat iepazīstina klātesošos ar LZIKIS un tā darbības specifiku un informāciju, ko šī IT sistēma satur attiecībā uz zvejniecību. Interese grupas dalībnieki diskutē par nepieciešamību iekšējo ūdeņu komerczvejniekiem nākotnē LZIKIS reģistrēt informāciju par nozveju un zvejas darbībām ūdeņos.

Atis Maldonis skaidro, ka šobrīd ir apgrūtināta informācijas aprīte par zvejnieku nozvejas datiem starp ezera apsaimniekotāju, pašvaldību un BIOR. Apsaimniekotājam nav informācijas

par aktuālajiem nozvejas datiem, lai regulētu zvejas darbības ezerā. Ja iekšējo ūdeņu komerczvejnieki reģistrētu nozveju sistēmā, tad attiecīgās ūdenstilpes apsaimniekotājiem būtu daudz vieglāk uzraudzīt nozvejas kvotas izpildi attiecīgos ūdeņos un mazinātu tās pārzvejas risku.

Interesu grupas dalībnieki diskutē par risinājumiem, kā varētu nākotnē motivēt makšķerniekus un zemūdens medniekus brīvprātīgi reģistrēties, bet secināts, ka ne visi vēlas identificēt savu atrašanās vietu un piekritis tam, ka tiek izsekoti. Sēdes dalībnieki diskutē par šādas reģistrācijas lietderību, samērīgumu un pienesumu, jo būs grūti pilnvērtīgi ieviest, jo īpaši tai sabiedrības daļai, kura ar makšķerēšanu, vēžošanu vai zemūdens medībām nodarbojas reti. Nav skaidrs šādas reģistrēšanās mērķis un ieguvumi.

Interesu grupa diskutē par zvejas rīkiem iekšējos ūdeņos, Usmas ezera apsaimniekotāji norāda uz problēmu, ka līdz šim normatīvajos aktos nav klasificēti zvejas rīku veidi un lielums (jo īpaši attiecībā uz āmja lielumu murdiem), ko atļauts izmantot jūrā, piekrastē vai iekšējos ūdeņos. Šobrīd noteikts ierobežojums sētas garumam un murda spārnu atvērumsam, bet ne paša murda lielumam.

Atis Maldonis stāsta, lai arī zinātnieki uzskata, ka murdi ir saudzīgāks un selektīvāks zvejas rīks par tīkliem, ir virkne problēmu. Zivju murdu iespējams izgatavot tā, ka tas faktiski ir vienāds ar speciālajā zvejā izmantotajiem zušu murdiem. Šiem zivju murdiem atšķirībā no zušu murdiem nav skaita limita (teorētiski Usmas ezerā var zvejot ar 295 zivju murdiem!). Usmas ezera dziļums (vidējais 5,4 metri) ļauj, formāli nepārkāpjot noteikumus par sētas garumu, izveidot milzu konstrukcijas ar daudzām atsaitēm un enkuriem, šo konstrukciju patieso izmēru iespējas demonstrē interešu grupas dalībniekiem vizualizācijā par zvejas rīkiem, kas tiek izmantoti Usmas ezerā (2.pielikums). Atis Maldonis skaidro, ka zvejnieki ezerā izmanto jūras zvejas murdus, tādējādi var rasties situācijas, ka ezera platība nav pietiekama, lai tajā izvietotu visu pieļaujamo zvejas murdu skaitu, tāpat šāda liela murda izvietošana šaurās ezera daļās rada neērtības citiem ezera resursu izmantotājiem, gan atpūtniekiem, gan makšķerniekiem utt. Tāpēc, jo īpaši svarīgi, regulēt murdu skaitu iekšējos ūdeņos un noteikt normatīvajos aktos arī ierobežojumus to izvietošanai noteiktās vietās.

Atis Maldonis skaidro, kāpēc būtu ierobežojama speciālā zušu zveja. Piemēram, maijā ir atļauta zušu zveja, zvejnieks zvejo ezerā un neņem ārā zvejas rīku, kur uzkrājas zandarti, kurus paturēt lomā tai brīdī ir aizliegts. Zvejnieks sagaida 1.jūniju, kad zandartiem beidzas saudzes laiks un patur lomā gan zušus, gan pārējās zivis. Organizējot zveju kopā ar speciālo zveju, nav iespējams nodalīt lomas tajās. Tas padara par neiespējamu zvejas noteikumu kontroli. Speciālajā zvejā tiek pārkāpta atļautā piezveja. Un zivju murdi faktiski ir tā pati speciālā zušu zveja.

MVZMIG nolēma:

- 1. rosināt nepieciešamību izdarīt normatīvo aktu grozījumus, kuri uzliktu par pienākumu iekšējo ūdeņu komerczvejniekiem un pašpatēriņa zvejniekiem reģistrēt nozveju LZIKIS sistēmā, lai attiecīgās ūdenstilpes apsaimniekotājiem būtu daudz vieglāk uzraudzīt nozvejas kvotas izpildi attiecīgos ūdeņos un mazinātu tās pārzvejas risku;**
- 2. neatbalstīt elektroniskas reģistrēšanās sistēmas ieviešanu makšķerēšanā un zemūdens medībās;**
- 3. normatīvajos aktos noteikt kārtību, kur regulēt:**
 - 3.1. murdu skaitu iekšējos ūdeņos;**
 - 3.2. ierobežojumus murdu izvietošanai noteiktās vietās;**
 - 3.3. speciālo zveju, lai mazinātu iespējas pārkāpt normatīvo aktu prasības, nodarot kaitējumu zivju resursiem.**

Makšķerēšanas noteikumi

Interesu grupa diskutē, vai nepieciešama lomu reģistrācijas sistēma. Kaspars Zvaigzne norāda, ka Makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību noteikumi šobrīd jāievēro visiem – gan ģimenēm ar bērniem, kuri atpūšas pie ūdeņiem, gan profesionāliem makšķerniekiem – sportistiem, gan makšķerniekiem, kuri ņem zivis tikpat kā rūpnieciskos apjomos. Tai pašā laikā

novērots, ka reti, kurš makšķernieks labi pārzina normatīvo aktu prasības. Cilvēki neapzināti var pārkāpt prasības, jo par tām nav informēti.

Gints Klēģers norāda, ka sporta makšķerniekiem ir jābūt kā piemēram sabiedrībai un jābūt kādam reģistram, kur glabāt informāciju par pašiem sportistiem, gan glabāt informāciju par gūtajiem lomiem un dati būtu pieejami arī BIOR. Kaspars Zvaigzne stāsta, ka noteikti no BIOR vispirms jāuzzina, kāda informācija viņiem nepieciešama. Arī Māris Olte piekrīt, ka BIOR interesē dati par zivīm, par kurām viņiem pašiem ir grūti informāciju iegūt. Tiek secināts, ka šobrīd nav nepieciešama papildus reģistrācijas sistēma, jo līdzīgi kā diskusijā par sistēmu, kur atzīmēties pirms makšķerēšanas vai zemūdens medībām, būs grūti panākt, lai šo sistēmu izmantotu visi zivju resursu izmantotāji.

Kristaps Kotāns vēlas uzzināt, kas jādara, lai lomu atskaitē pie paturamiem lomiem nebūtu jānorāda zivju svars, jo reti, kuram makšķerniekam ir līdzīgs svars. Notiek diskusija starp interešu grupas dalībniekiem, ka būtu labi, ja elektroniskās lomu atskaitēs būtu katrai zivij iestrādāts algoritms, kur pret zivs garumu tiktu aprēķināts aptuvenš svars kg.

Interešu grupa diskutē, vai būtu jāievieš atsevišķa licence sporta makšķerniekiem, kas būtu sasaistīta ar sportistu reģistru.

Interešu grupa diskutē par nepieciešamību regulēt paturamo zivju skaitu un lielumu.

Tāpat tiek diskutēts par to, ka makšķernieki šobrīd makšķerēšanā izmanto modernās tehnoloģijas, kas salīdzinoši īsā laikā ļauj atrast un noķert liela izmēra zivis. Agnese Neimane – Jordane stāsta, ka šobrīd vairākās licencētās makšķerēšanas vietās ieviesti ierobežojumi lomā paturamām zivīm gan skaita, gan izmēra, gan atkarībā no tā, vai makšķernieks zivju ieguvē izmanto modernās tehnoloģijas. Juris Beikmanis stāsta, ka maija diskusijā BIOR pārstāvis Didzis Ustups skaidroja, ka ne visos ezeros būtu lietderīgi ieviest vienādu ierobežojumu attiecībā uz lomā paturamo zivju lielumu un sugu, jo katrā ūdenstilpē zivju sabiedrība ir atšķirīga, un ne vienmēr risinājums, kas derēs vienam ezeram, būs labs un pareizs citviet. Tāpēc būtu lietderīgi zivju izmēra limitēšanu atstāt licencēto makšķerēšanas organizētāju pārziņā. Interešu grupas dalībnieki piekrīt, ka garumu limitēšana būtu nosakāma individuāli, bet noteikti jāsamazina lomā paturamo plēsēju skaitu, lomā drīkstētu paturēt ne vairāk kā 3 līdakas un 3 zandartus. Kaspars Zvaigzne norāda, ka būtu nepieciešams BIOR viedoklis attiecībā uz zivju skaita ierobežošanu, jo katrā ūdenstilpē atšķiras apstākļi, cik ilgā laikā makšķernieks var noķert maksimālo lomā paturamo zivju skaitu.

Interešu grupas dalībnieki Gints Klēģers, Aivars Rudzinskis, Juris Bārtulis u.c. diskutē par “ķer un atlaid” makšķerēšanas kustības attīstību un nepieciešamību kādā veidā to likumiski definēt. Tas nākotnē ļautu ieviest ieguvumus tiem makšķerniekiem, kuri makšķerējot zivis atlaiž. Tai pašā laikā interešu grupas dalībnieki atzīst, ka ir daudz “zemūdens akmeņu”, kas vēl nav novērsti, t.sk., sabiedrība ir jāizglīto par pareizu zivju atlaišanu, kā arī periodos, kad šis makšķerēšanas stils nav izmantojams. Diskusiju dalībnieki uzsver, ka ir nepieciešams vecināt un rast līdzekļus sabiedrības izglītošanai, tai skaitā izglītojošu video veidošanai par to, kā pareizi atlaist dažādas sugu zivis. Agnese Neimane – Jordane atgādina, ka Makšķerēšanas kartēm ir pieejami līdzekļi sabiedrības izglītošanai, tai skaitā izglītojošu video veidošanai par to, kā pareizi atlaist dažādas sugu zivis. Interešu grupas dalībnieki tiek aicināti, ja viņiem ir piemērotas prasmes iesaistīties izglītojošu video veidošanā.

Gunārs Klēģers atgādina, ka ikvienam makšķerniekam ir būtiski prast pareizi un saudzīgi atlaist zivi, jo normatīvo aktu prasības nosaka, ka zem mēra zivis ir jāatlaiž. Tāpēc šīs prasmes ir jo īpaši svarīgas.

Juris Beikmanis, salīdzinot makšķerniekiem pieejamo moderno tehnoloģiju iespējas ar zemūdens mednieku iespējām, rosina diskusiju par zemūdens medniekiem pieejamo ūdenstilpju skaitu. Rosina pārskatīt makšķerēšanas noteikumus iekļauto zemūdens medībām atļauto ūdeņu sarakstu (Ministru kabineta noteikumu Nr. 800 7.pielikumu), tādējādi mazinot zemūdenes mednieku spiedienu uz atsevišķam ūdenstilpnēm. Edmunds Zemītis skaidro, ka ierobežotais un zemūdens medībām piemērotais ūdenstilpju skaits rada situāciju, ka zemūdens mednieki izdara pastiprinātu spiedienu uz zivju resursiem noteiktās ūdenstilpēs, kur atļautas zemūdens medības, jo nav citu zemūdens medībām piemērotu un atļautu ūdenstilpju. Juris Bārtulis un Edmunds Zemītis, Juris Beikmanis, Evita Zeiļa diskutē par zemūdens medībām.

Agnese Neimane – Jordane un Māris Olte diskutē par to, ka šobrīd sabiedrībā vēžošana kļūst arvien populārāka, bet sabiedrība nav izglītota par normatīvo aktu prasībām šai jomā. Šī brīža Makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību noteikumi nosaka maz vietu, kur atļauta vēžu ieguve. Aivars Ruņģis uzskata, ka būtu jālūdz BIOR atzinums par signālvēžu u.c. vēžu sugu izplatību Latvijas ūdeņos, un tad, pamatojoties uz zinātnieku viedokli, pārskatīt vēžošanas vietu sarakstu un to papildināt.

MVZMIG nolēma:

- 1. neatbalstīt priekšlikumu ieviest elektroniskas lomu reģistrēšanās sistēmas ieviešanu visiem – zvejniekiem, makšķerniekiem, zemūdens medniekiem;**
- 2. grozīt Ministru kabineta 2015. gada 22. decembra noteikumu Nr. 800 “Makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību noteikumi” 16. punktā noteikto lomā paturamo zivju skaitu, un izsakot noteikumu 16.3. un 16.4. apakšpunktus sekojošā redakcijā:
*“16.3. pa piecām akmeņplekstēm, līņiem, sapaliem, vēdzēlēm un vimbām;
16.4. pa trim ālantiem, salatēm (meža vimbām), samiem, sīgām, zušiem, līdakām un zandartiem;”;***
- 3. lūgt BIOR sagatavot informāciju un, pamatojoties uz konstatēto, pārskatīt Ministru kabineta 2015. gada 22. decembra noteikumu Nr. 800 “Makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību noteikumi” 4.pielikumu un to papildināt ar citām ūdenstilpēm.**

Datu piekļuve

Agnese Neimane – Jordane skaidro, kā šobrīd darbojas Mana Cope sistēma, kur veidojas statistika par iesniegtiem lomiem no licenču lomu atskaitēm. Atis Apels norāda, ka šādā gadījumā apsaimniekotājiem vairs nebūtu pienākums sniegt speciālas atskaites BIOR, jo dati būtu pieejami jebkurā brīdī. Agnese Neimane – Jordane atgādina, ka jāpatur prātā, ka apsaimniekotājs būs spiests biežāk monitorēt iesniegtos datus no lomu atskaitēm, lai izlabotu makšķernieku pieļautās kļūdas, lai sistēmas dati atspoguļotu kroketu informāciju. Viņa skaidro, ka Mana Cope var nodrošināt piekļuvi BIOR šiem datiem, tomēr BIOR neiegūs pilnīgu informāciju, jo Mana Cope ir tikai viena no tirdzniecības vietām.

Atis Maldonis stāsta, ka Usmas ezera gadījumā jau novērojama pozitīva tendence, ka katru gadu pieaug elektronisko makšķerēšanas licenču skaits, un uzskata, ka tas ir dažu gadu jautājums, kad makšķernieki pilnībā pāries uz elektroniskām makšķerēšanas licencēm, kas atvieglot gan uzskaiti, gan lomu atskaišu apkopšanu.

MVZMIG atzīst, ka elektroniskā lomu uzskaites datu bāze, kurā tiek apkopoti dati par licenču lomiem, un kuras datiem būtu pieeja dažādos līmeņos BIOR, apsaimniekotājs, Valsts vides dienests, u.c., būtu ļoti noderīga.

MVZMIG apzinās, ka šādai datu bāzei būs lielāka vērtība tikai tad, ja tā saturēs informāciju no visām licenču tirdzniecības vietām.

MVZMIG aicina ZM atbalstīt šādas datu bāzes izveidi, nepieciešamības gadījumā rodot tam papildus līdzekļus.

Sodu sistēma

Agnese Neimane – Jordane informē par plānotām izmaiņām Ministru kabineta 2015. gada 22. decembra noteikumos Nr. 799 “Licencētās makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību kārtība” un stāsta par LLKC organizēto tikšanos ar VVD par sodu piemērošanas principiem makšķerēšanā, t.sk. par lūgumu nākotnē uzsākt praksi, ka tiek piemērots sods makšķerēšanas, vēžošanas vai zemūdens medību tiesību ierobežošanu.

Notiek interešu grupas dalībnieku diskusija par Mārta Baloža sagatavotajā Usmas seminārā skatāmo jautājumu sarakstā norādītiem priekšlikumiem uz sodu sistēmas uzlabošanu. Aivars Ruņģis norāda, ka šobrīd zvejniecībā ir stingrāki sodi kā makšķerēšanā, tādējādi nav lietderīgi zvejniekiem piemērot sodus līdzīgi kā makšķerniekiem.

Interesu grupas dalībnieki, diskutējot par maksšķerņieku attieksmi pret dažādiem sodiem, nonāk pie secinājuma, ka nav īsti izprotami principi, kā VVD piemēro sodus par pārkāpumiem un būtu lietderīgi, ja VVD sabiedrībai sniegtu informāciju par vainu pastiprinošiem vai vainu mīkstinošiem apstākļiem, lai mazinātu sabiedrības neizpratni, kāpēc par it kā vienādu pārkāpumu tiek piemēroti dažādi sodi. Interesu grupas dalībnieki diskusijā identificē, ka ir daudz neskaidru jautājumu saistībā ar sodu sistēmu, piemēram, nav skaidrs, kas pēc pārkāpuma izdarīšanas notiek ar attiecīgā maksšķerņieka spēkā esošām maksšķerēšanas kartēm vai licencēm, kā pārbaudīt, vai cilvēkam ir piemērots šāds liegums u.c. jautājumi. Tāpat diskusijas dalībnieki atgādināja, ka LLKC organizētajā tikšanās ar VVD par sodu piemērošanas principiem, VVD pārstāve norādīja, ka VVD ir izstrādātas iekšējās vadlīnijas sodu piemērošanai. Juris Beikmanis norāda, ka Valsts ieņēmumu dienests publicē dažādus metodiskos norādījumus normatīvo aktu ievērošanai un šobrīd publiski dalīsies arī ar pieņemtajiem lēmumiem par pārkāpumiem nodokļu jomā, tāpēc VVD arī šādu praksi vajadzētu piekopt, lai veicinātu vienotu izpratni par maksšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību noteikumu ievērošanu.

MVZMIG nolēma:

- 1. nepieciešama diskusija ar VVD, nepieciešamības gadījumā piesaistot arī ZM, par sodu sistēmas piemērošanu nākotnē;**
- 2. veicinot atklātu un uz sabiedrību vērstu VVD darbību, kā arī, lai veicinātu sabiedrības vēlmi godprātīgi ievērot maksšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību noteikumu, veidotu vienotu ūdens resursu izmantotāju un kontrolētāju (sodu piemērotāju) izpratni par maksšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību noteikumu ievērošanu, lūgt VVD publikot sodu piemērošanas metodiku;**
- 3. aicināt VVD izvērtēt iespēju praksēs piemērot sodu (Zvejniecības likuma 30.pants) - aizliegumu izmantot maksšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību tiesības, un aizliegumu izmantot zvejas tiesības.**

Interesu grupa, saņemot un iepazīstoties ar līdzšinējo VVD sodu piemērošanas metodiku, ir gatava kopā ar VVD, izskatīt nosacījums kuriem iestājoties būtu iespējams piemērot sodu, kas saistīts ar tiesību ierobežojumu.

Zivju fonda finansējums

Interesu grupas dalībnieki dalās pieredzē par Zivju fonda projektu īstenošanu un piekrīt, ka lielākiem ezeriem ir nepieciešama jaudīgāka tehnika u.c. aprīkojums, kas kopumā var izmaksāt dārgāk, tādējādi ir atbalstāma iecere, ka šādiem ūdeņu apsaimniekotājiem ir iespēja piesaistīt lielākus finanšu līdzekļus no fonda.

Aivars Ruņģis iezīmē problēmu, ka šobrīd iekšējos ūdeņos līdz ar pašvaldību pilnvarojumu saimnieko ne tikai pašvaldības, bet arī uzņēmēji un NVO. Tomēr NVO nav iespējas iesniegt projektus un gūt atbalstu Zivju fondā. Ir NVO, kur apvienojušies sabiedriskie vides inspektori, kas nākotnē pie pietiekama tehniskā aprīkojuma varētu nodrošināt zvejas kontroli vairāku pašvaldību teritorijā. Ja projektu iesniedz pašvaldība, tad tā šādām NVO neļauj izmantot attiecīgu aprīkojumu citas pašvaldības teritorijā, tāpat ir bijušās situācijas, ka pašvaldība pēc projekta īstenošanas nolemj iegādāto tehniku nodod lietošanā citiem pašvaldības dienestiem.

Ja NVO, kas savos statūtos definējuši, ka nodarbojas ar ūdeņu apsaimniekošanu vai saskaņā ar VVD informāciju pilda sabiedrisko vides inspektoru funkcijas, būtu iespēja sniegt projektu pieteikumus Zivju fondā, lai iegādātos aprīkojumu, tas palīdzētu paplašināt un uzlabot zvejas kontroli iekšējos ūdeņos. Tāpat šādiem NVO projektiem varētu noteikt attiecīgus kvalitatīvos rādītājus, kas jāasniedz pēc projekta īstenošanas, līdzīgi, kā tas ir ES finansētajos projektos.

Interesu grupas dalībnieki diskutē, ka iekšējo ūdeņu apsaimniekotājiem būtu jāuzsāk savstarpēja pieredzes apmaiņas braucienu organizēšana, lai apmainītos ar labās prakses piemēriem un uzzinātu par aktualitātēm un labām projektu idejām attiecīgā jomā. Agnese Neimane – Jordane rosina, ka šādu pasākumu varbūt iespējams noorganizēt no Maksšķerēšanas kartes līdzekļiem, konsultējoties ar Zivju fondu par labās projektu īstenošanas prakses piemēriem.

MVZMIG nolēma:

- 1. atbalstīt priekšlikumu ievērot projektu proporcionalitātes principu Zivju fonda finansējuma piešķiršanā;**
- 2. paredzēt finansējumu iekšējo udeņu apsaimniekotājiem savstarpēju pieredzes apmaiņas braucienu organizēšanai;**
- 3. rosināt ZM pārskatīt Zivju fonda finansējuma piešķiršanas kritērijus, paredzot iespēju sniegt atbalstu dažādu formu juridiskajām personām.**

Darba kārtības 3.punkts

Agnese Neimane – Jordane rosina diskusiju, lai saprastu esošo informācijas apriti interešu grupas ietvaros un saprastu, kā to uzlabot. Māris Olte skaidro, ka interešu grupas vadītājam zudusi ticība un ir skepse pret Padomes darbu. Agnese Neimane – Jordane skaidro, kāpēc LLKC iesaistījās interešu grupas darbā.

Interešu grupas dalībnieki atzīst, ka interešu grupa līdz šim ir darbojusies neatbilstoši prasībām, kas noteiktas MK noteikumos Nr.592.

Tāpat Aivars Ruņģis atzīst, lai interešu grupa darbotos pilnvērtīgi un attīstītos, tajā ir jāiesaista jaunas NVO, turklāt nedrīkst būt situācijas, kad kādas NVO viedoklis grupas ietvaros tiek ignorēts. Jāuzklausā jebkurš interešu grupas dalībnieks, kurš gatavs darboties un iesaistīties. Rosina, ka nākotnē interešu grupai vajadzētu rīkot biežāk ZOOM sanāksmes, kur apspriest ne tikai ZM un Padomes dotos uzdevumus, bet arī paši izrunātu aktualitātes un identificētu problēmas, kas būtu jārisina nākotnē.

Atis Maldonis apstiprina, ka nav apmierināts ar esošo interešu grupas darbību un ierosina, ka varētu deleģēt Agnesei Neimanei – Jordanei uzticētu komunikāciju un informācijas apriti interešu grupas ietvaros.

Kaspars Zvaigzne piekrīt, ka varētu deleģēt Agnesei Neimanei – Jordanei komunikāciju un informācijas apriti interešu grupas ietvaros, bet uzskata saistībā ar interešu grupas vadītāja ievēlšanu būtu jāriko atsevišķa interešu grupas sēde, lai varētu sagatavoties šim jautājumam un interešu grupas biedri varētu izvirzīt savus kandidātus attiecīgiem amatiem. Ierosina, ka klātesošo vārdā varētu Agnesei Neimanei – Jordanei deleģēt pienākumu noorganizēt nākamo interešu grupas sēdi.

Juris Beikmanis atbildot uz Māra Oltes skaidrojumu norāda, ka nevar pārņemt ZM vai Padomei, ka tā neņem vērā interešu grupas vai tās pārstāvju viedokli, jo neatbilstošas komunikācijas dēļ pašā interešu grupā, nespējā skaidri formulēt savas prasības un noformēt dokumentus atbilstoši normatīvo aktu prasībām ir radījusi to, ka interešu grupas viedoklis ZM vai Padomei vairs netiek ņemts vērā. Atsaucoties uz Ministru kabineta noteikumiem, grozījumiem, grozījumu anotācijas un Padomes lēmumiem skaidro klātesošajiem, kā radās Makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību grupa. Vēsturiski bija divas interešu grupas - Makšķerēšanas un vēžošanas un zemūdens medību grupa. 2018.gadā Padome nolēma grozīt MK 592 nosakot, ka tiek likvidēta zemūdens medību grupa un izveidota Makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību interešu grupa. Attiecīgo Ministru kabineta noteikumu grozījumu anotācijā tika noteikts: “Makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību interešu grupā tiks apvienotas visas Makšķerēšanas interešu grupā un Zemūdens medību interešu grupā ietilpstošās nevalstiskās organizācijas. Interešu grupas pārstāvji darbam Padomē tiks deleģēti atbilstoši MK noteikumu Nr.592 19.punktam” Attiecīgi secināms, ka līdz šim brīdim šai interešu grupai nav oficiāli ievēlēts vadītājs. Tāpat atgādina, ka zemūdens mednieki vairākkārt lūguši Mārtiņu Balodi sasaukt interešu grupas sēdi, bet tas nav darīts.

Māris Olte rosina, ka interešu grupas vadītāja jautājumu varētu runāt atsevišķā sanāksmē, kur varētu sasaukt tuvākā mēneša laikā. Aivars Ruņģis piekrīt, ka jāriko atsevišķa tikšanās. Agnese Neimane – Jordane ierosina interešu grupas sēdi pēc nedēļas, 10.septembrī LLKC telpās Ozolniekos.

MVZMIG nolēma:

Pilnvarot Agnesi Neimani – Jordani organizēt nākamo interešu grupas sēdi 10.septembrī, LLKC telpās Ozolniekos, ar sēdes sākumu plkst. 10.00 un sekojošu darba kārtību:

- 1. Makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību interešu grupas vadītāja un pārstāvja Padomē vēlēšanas;**
- 2. MK 2014.gada 30.septembra noteikumu Nr. 592 "Latvijas iekšējo un jūras piekrastes ūdeņu resursu ilgtspējīgas izmantošanas un pārvaldības konsultatīvās padomes nolikums" nepieciešamo grozījumu izskatīšana (e-pasta izsūtīt šī gada sākumā Padomē iesūtītos MK noteikumu grozījumu projektu no Latvijas Zemūdens sporta federācijas).**

Protokols 2021.gada 15.septembrī elektroniski nosūtīts MVZMIG sēdes dalībniekiem saskaņojuma saņemšanai līdz 2021.gada 19.septembrim. Nesaņemot rakstisku iebildumus vai precizējumus norādītajā termiņā, protokols pēc saskaņošanas termiņa beigām tiek uzskatīts par saskaņotu.

Agnese Neimane – Jordane

ŠIS DOKUMENTS IR PARAKSTĪTS AR DROŠU
ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU